

Stappenplan

Campagne gratis mestmonster en advies voor agrariërs in Fryslân

Oktober 2026

Meedoen aan de campagne *‘gratis mestmonster en advies voor agrariërs in Fryslân’* is meer dan het laten nemen van een mestmonster. Je krijgt inzicht in de samenstelling en werking van je drijfmest én persoonlijk advies over hoe je de mest op je bedrijf nog beter kunt benutten. Daarbij kijken we naar de hele kringloop: van voer en koe naar mest, bodem, gewas en waterkwaliteit. Met dit stappenplan zie je wat er gebeurt na je aanmelding.

1. Aanmelden

Je meldt je aan via www.daw-bodem.nl/aanmelden. Bij je aanmelding vragen wij om je contactgegevens en bedrijfsgegevens. Die informatie is nodig om de mestanalyse goed te kunnen duiden. Mestkwaliteit wordt namelijk beïnvloed door veel factoren, zoals rantsoen, melkproductie, huisvesting, mestopslag, bodem en bemesting. Hoe beter het beeld van je bedrijf, hoe gericht het advies kan worden afgestemd op jouw situatie.

De gegevens helpen om:

- de kringloop op je bedrijf beter in beeld te brengen;
- de resultaten van de mestanalyse goed te verklaren;
- verbanden te leggen tussen voer, koe, mest, bodem en gewas;
- gericht advies te geven over mestkwaliteit, bemesting en nutriëntenbenutting;
- op anoniem niveau leerpunten uit de totale deelnemersgroep te halen.

2. Invullen van de vragenlijst

Tijdens het aanmelden vragen wij je een uitgebreide vragenlijst in te vullen. Daarmee verzamelen we de bedrijfsinformatie die nodig is om de mestanalyse te kunnen vertalen naar een passend advies.

In de vragenlijst komen onder andere onderwerpen aan bod zoals:

- rantsoen en voersamenstelling;
- melkproductie en melkureum;
- huisvesting en strooisel;
- mestopslag en mestgebruik;
- bodem en gewassen;
- bemestingsstrategie;
- bedrijfsmanagement en kringloopfactoren.

De ingevulde vragenlijst vormt samen met de mestanalyse de basis voor de rapportage en het adviesgesprek. Hoe completer de informatie, hoe beter mogelijke verbanden tussen voer, koe, mest, bodem en gewas kunnen worden geduid.

3. Monstername van de mest

Voor een betrouwbare analyse is een goede monstername belangrijk. Daarom vragen wij je aanwezig te zijn tijdens de monstername en ervoor te zorgen dat de mestkelder vooraf goed en voldoende lang is gemixt.

Tijdens de monstername kun je eventuele bijzonderheden rondom de mestopslag, het rantsoen of de bedrijfsvoering bespreken met de monsternemer.

Van iedere deelnemer wordt zowel een regulier mestmonster als een TOPMEST-monster genomen.

Naast de bekende gehalten van stikstof, fosfaat en kali wordt onder andere gekeken naar:

- pH;
- TAN, de totale ammoniakaal gebonden stikstof;
- organisch gebonden stikstof;
- biologische mestkwaliteit;
- berekend en gemeten emissiepotentieel;
- kenmerken van rijpende en rottende mest.

Door beide analyses naast elkaar te leggen, ontstaat een breder beeld van de samenstelling én het functioneren van de mest.

4. Ontvangst van de analyse en persoonlijk advies

Na de analyse ontvang je een rapportage met de resultaten. Deze uitkomsten worden besproken met een DAW-bodemadviseur. Daarbij kijken we niet alleen naar de cijfers, maar vooral naar wat deze betekenen voor jouw bedrijf.

In het adviesgesprek kan het bijvoorbeeld gaan over:

- de relatie tussen rantsoen, vertering en mestkwaliteit;
- de benutting van stikstof en andere nutriënten;
- het emissiepotentieel van de mest;
- mogelijkheden om verliezen te beperken;
- efficiënt bemesten, waaronder verdeling, dosering en timing;
- bodemkwaliteit en bodemleven;
- risico's op uitspoeling naar grond- en oppervlaktewater;
- de relatie tussen mestkwaliteit, gewasgroei en de bedrijfskringloop.

Er zijn meerdere adviesmomenten mogelijk. Een eerste gesprek kan plaatsvinden na ontvangst van de analyse. Later in het seizoen kan een vervolgesprek worden ingezet om de resultaten opnieuw te bekijken in relatie tot bemesting, gewasontwikkeling of keuzes binnen de bedrijfsvoering.

5. Groepsbijeenkomst met mestdeskundige Peter Vanhoof

Alle deelnemers worden uitgenodigd voor een groepsbijeenkomst met mestdeskundige Peter Vanhoof. Tijdens deze bijeenkomst worden de gezamenlijke resultaten besproken en worden verschillen binnen de deelnemersgroep geduid.

Onderwerpen die aan bod kunnen komen zijn:

- wat goede en minder goede drijfmest kenmerkt;
- de invloed van rantsoen, vertering en bedrijfsmanagement;
- verschillen in pH, TAN en emissiepotentieel;
- rijpende versus rottende mest;
- de relatie tussen voer, koe, mest, bodem en gewas;
- praktische maatregelen om mestkwaliteit en nutriëntenbenutting te verbeteren;
- ervaringen en leerpunten van deelnemers.

De resultaten worden uitsluitend op anoniem niveau in de groep besproken. Het doel is niet om individuele bedrijven te beoordelen of onderling te vergelijken, maar om gezamenlijk inzicht te krijgen in factoren die bijdragen aan betere mestkwaliteit en een efficiëntere benutting van nutriënten.

6. Aan de slag met verbetermaatregelen

Het traject stopt niet bij de analyse. De inzichten uit de rapportage, het adviesgesprek en de groepsbijeenkomst kunnen worden vertaald naar praktische verbetermaatregelen op je bedrijf.

Denk bijvoorbeeld aan:

- optimalisatie van het rantsoen;
- verbetering van de vertering en nutriëntenbenutting door de koe;
- aanpassingen in mestopslag of strooiselgebruik;
- efficiënter inzetten van dierlijke mest;
- verbetering van bodemkwaliteit en bodemleven;
- beperking van emissies en uitspoeling;
- beter benutten van de nutriënten die al op het bedrijf aanwezig zijn.

Zo krijg je meer inzicht in de volledige kringloop van voer naar koe, mest, bodem en gewas. Het doel: meer waarde halen uit je eigen mest, verliezen beperken en bijdragen aan een betere bodem- en waterkwaliteit.